Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

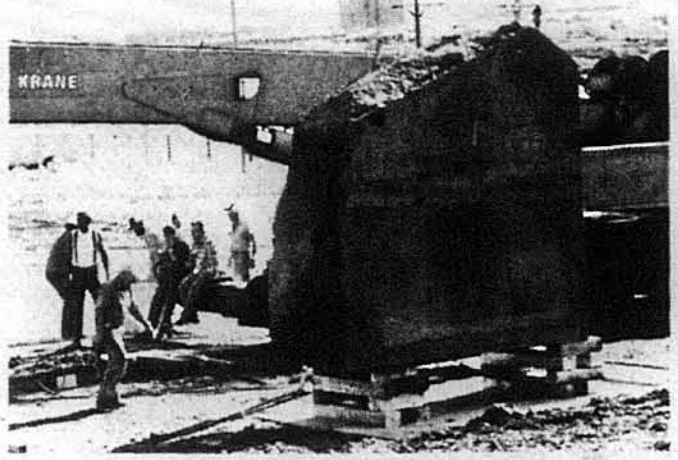

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ТРАВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 2, 1981 No. 82. VOL. LXXXVIII

Перша камінна брила на пам'ятник „Бабин Яр" вмонтовується

Брила граніту вагою 80,000 фунтів, одна з двох, які ляжуть в основу пам'ятника жертвам нацизму, була покладена на визначене місце в четвер, 23-го квітня, в „Парку Бабин Яр" у Денвері, Колорадо, при Паркер ровді Савт Гавана вул. Ці дві гранітні брили з Реймонду в Каліфорнії найбільші вагою в запланованому пам'ятнику, яким вшановується 100,000 жертв, переважно жидів і українців, яких забито нацистами в Бабиному Яру в Києві в 1941 році. Побудовою пам'ятника турбуються жидівські й українські організації міста спільно.

Тройська Округа УНСоюзу відбула річні збори

Вотервліт, Н.Й. — В понеділок, 29-го березня, відбулися у Вотервліті, в залі Українського Клюбу, річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС Тройської Округи: Трой, Амстердам, Вотервліт, Гадсон, Когоз і Пітсфілд, при участі 41 члена. Голова Окружного Комітету Павло Шевчук відкрив збори, вітаючи головного організатора УНС Василя Ориховського й усіх присутніх, закликав повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати померлих членів. До президії зборів вибрані: інж. Р. Ракочий-голова; Р. Гарасимяк-секретар. Секретар Окружного Комітету Іван Дурбак прочитав протокол з минулорічних зборів. Після деяких вияснень протокол прийнято.

Михайло Савків

У звіті за минулий рік голова П. Шевчук подав, що сучасний стан членства становить 1357 осіб; нових членів—38, з того Амстердам приєднав 18, Вотервліт12, Трой 5, Когоз 3. Відділи Гадсон і Пітсфілд не приєднали нових членів ані не прислали делегатів на збори. В новому році треба приєднати 70 нових членів.

Скарбник М. Савків звітував, що всіх приходів за 1980 рік було 320.88 дол., розходів не було. В дискусії над звітами промовляли: О Білинський, П. Шевчук, В. Варшона, І. Дурбак, В. Ориховський і інші. Голова Контрольної комісії А. Урбан ствердив, що касові книги в порядку і поставив внесення уділити абсолюторію уступаючій управі, що прийнято одноголосно. До нової управи Окружного Комітету Відділів УНС Тройської Округи вибрані більшістю голосів: Михайло Савків—голова, Василь Слободян-заступник голови, І. Дурбак і В. Колодій-секретарі, Є. На болотний-організаційний референт, В. Варшона-скарбник. Контрольна комісія: голова М. Демчар; члени—Б. Наугольник і О. Білинський.

Головний організатор Василь Оріховський з'ясував сучасний стан УНСоюзу в ділянках організаційній і господарській. Щодо членства, то 1980 року зорганізовано 2239 нових членів, забезпечених на суму 5,834,000 дол. Майно УНСоюзу зросло до 45 мільйонів дол. Далі головний організатор закликав, щоб відділи продовжували братську діяльність і пожвавили організаційну працю в цьому передконвенційному році. П. Шевчук і В. Колодій передали головному організаторові дві аплікації нових членів. П. Шевчук, секретар 13-го Відділу, 5, а В. Колодій, секретар 191-го Відділу,—три.

Після слова головного організатора вив'язалася дискусія на тему подій, які засінували на XIII Конгресі Українців Америки. В дискусії взяли участь: Є. Наболотний, В. Варшона, мгр А. Дурбак, інж. Р. Ракочий, інж. Р. Гальчевич та інші. Є. Наболотний говорив про справу дописів у „Свободі" та про вихід делегації УНС з Конг-

(Продовження на ст. 3)

Польська компартія піддержує деякі зміни

Варшава, Польща. — Відкриваючи засідання Центрального Комітету компартії Польщі, голова партії Станіслав Каня заявив, що треба „впровадити демократію" в діяннях партії, якщо Польща має вийти з теперішнього хаосу й кризи.

Він запропонував ряд змін, включно з тайним голосуванням на партійних зборах, обмеження каденцій до двох років у головних верствах партійної структури і відмежування партійних від державних функцій. Каня теж закликав до „соціялістичного відродження" внутрі партії, яка начислю понад 3 мільйони членів і яка втратила 216,000 членів за останнього року. Партія, сказав Каня, мусить стати чолом до „зроблених помилок" і піднести престиж робітників, які є основою комуністичної держави. Всі рішення та евентуальні зміни мають наступити на загальному конгресі, який має відбутися влітку.

Всі ці партійні наради, мабуть, були причиною несподіваного приїзду з Москви Михаїла Суслова, визначного консервативного члена на Політбюра. Про його приїзд повідомлено ЦК польської партії щойно тоді, коли його літак вже був вдорозі з Москви до Варшави.

Хоч не було подано ніяких офіційних комунікатів про його побут і переговори чи прикази, згідно з відомостями західніх кореспондентів у Варшаві, Суслов мав висловити обурення й протест проти плянованих змін партійної структури та проти дальших уступок „Солідарносці".

Виступ Кані, який між іншим, взагалі не критикував партійних дисидентів, був свого рода „тихою декляраціею самостійности" польської компартії. Дисидентів, одначе, не допущено на наради ЦК компартії.

При кінці нарад ЦК компартії усунув з Політбюра колишнього прем'єра-міністра Юзефа Пінковського, якого передше заступлено ген. Войцехом Ярузельським. Також усунено членакандидата в Політбюро Еміля Войташека, колишнього міністра закордонних справ Польщі.

Судять литовських дисидентів

Вільнюс, Литва. — Тут почалася серія нових судів проти литовських патріотів. Судами обняті видавці нелегальних видань, автори книжок і статтей та члени підпільної кольпортажної сітки.

Головним обвинуваченим в теперішній стадії є Витаутас Скудіс. Йому прокуратура закидає не лише друкування різних видань, але авторство різних матеріялів, а також керуванням роздільчою системою. Скудіс є викладачем факультету геології вільнюського університету. Йому прокуратура закинула авторство різних антисовєтських летючок, видавання позацензурного університетського журналу „Альма матер", співпрацю у видаванні теоретичного журналу „Перспективос" та авторство, або співавторство і видання книжки „Культурний геноцид у Литві". Окремим закидом з боку прокуратури проти Скудіса є уступ у тій книжці, у якому він викриває й аналізує совєтську антирелігійну пропаганду. Також закидає йому прокуратура, що він писав листи до президента ЗСА Джиммі Картера.

Разом із Скудісом на лаві обвинувачених сидять Гінтавтас Єсмантас і Петрас Пецеліонас. Обидва вони викладали литовську мову на університеті у Вільнюсі. Їм закидають, що вони допомагали Скудосові у різних функціях, а спеціяльно належали до них ділянка кольпортажі.

Скудіс зрезигнував з адвокатської оборони, знаючи, що адвокати в СССР є частиною апарату, який доказує вину підсудного, а не оборонює його. Скудіс вивів, що його книжка оперта на даних офіційної статистики, отже не може бути трактованою як нелегальна.

Каддафі відбув в Москві „зустрічі на вершинах"

Москва. — До Москви прибув у понеділок, 27-го квітня, лідер Лівії, полковник Муаммар Каддафі. На летовищі вітав його Брежнєв, оточений великою групою совєтських достойників, який у вітальній промові підкреслено називав Каддафі „товаришем", що має в совєтській процедурі величезне значення, а крім цього обнімав його, як це він звичайно робить з Кастром.

На загальну думку прибуття Каддафі до Москви у такій обстанові вказує на недалеке загострення на Близькому і Середньому Сході. Каддафі має мандат від так званого „непримиримого фронту" арабських країн, до якого входять совєтські сателіти Сирія, Лівія. Південний Ємен, Палестинська Визвольна Організація та Альжирія.

В часі бенкету для Каддафі Брежнєв з'ясував совєтську політику в арабському світі. В першу чергу він як найрішучіше засудив сепаратний мировий договір між Єгиптом і Ізраелем, заключений у Кемп Дейвиді. Після того він висловився за широкою міжнародною конференцією на Близькому Сході, в якій мав би брати участь також Совєтський Союз, а можливо що ще й якісь його сателіти. Особливо гостро виступив він проти американської політики в тому обширі, твердячи, що вона „закріплює імперіялістичний розбій". Совєтська преса і засоби масової інформації присвятили менше уваги виступам Каддафі.

Впрочім Каддафі клав меньший натиск на публічні виступи, а зате намагався в замкнених розмовах добитися потрібних йому запевнень і обіцянок на збільшення дostaв зброї.

Вже після опублікування в „Правді" даних про перебування Каддафі і різні виступи, пов'язані з ним, виникло публічне непорозуміння між обидвома сторонами. „Правда" поінформувала, що Каддафі дослівно „порушив різні питання, включно з самостійністю і суверенністю Афганістану, виключаючи втручання у його внутрішні справи".

ЗРОСТАЄ НЕБЕЗПЕКА ВЕЛИКОГО КОНФЛІКТУ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Бейрут, Ливан. — Загострювання позицій уряду Сирії і Ізраїля, зміцнювання їхніх збройних резерв і зростаючий хаос у Ливані викликують загальну турботу в світі.

Після зістрілення двох сирійських гелікоптерів і обстрілювання сирійських позицій в долині Бекаа ізраїльським летунством, а зокрема в районі обложеного християнського міста Заглє, сирійське командування припинило уживання гелікоптерів у боротьбі з християнською міліцією, але зате підтягнуло в район операції численні батерії наземних і протилетунських ракет. Державний департамент ЗСА покликав до життя групу спеціялістів, які будуть слідкувати й рапортувати про розвиток подій у Ливані безперервно цілу добу аж до відкликання.

Сирійський уряд заявив, що концентрація християнської міліції в долині Бекаа уможливлює ізраїльській армії, яка кооперує з нею просунутися без перешкод в напрямі столиці Сирії Дамаску й тому сирійський уряд мусить виелімінувати цю небезпеку; ізраїльський уряд закомунікував, що він не лише продовжатиме свою дотеперішню політику превентивних збройних акцій на терені Ливану проти палестинських терористів, але й у ніякому разі не допустить до тотальної ліквідації християнської міліції і здеситкування християнського населення Ливану, чим загрожують акції Сирії.

Небезпека більшого конфлікту викликала потребу зайняти поставу на випадок більших зударів. Державний департамент ЗСА підкреслив, що політика Вашінгтону змагає до мирної розв'язки конфліктних проблем того обширу. Совєтський Союз крім загальних заяв покищо уникнув конкретних зобов'язань, але побут Муаммара Каддафі в Москві й зв'язані з тим виступи радше вказують на загострення совєтської постави. Єгипет, найбільша країна того обширу, заявив через свого міністра закордонних справ Бутроса Халі, який дав інтерв'ю сітці ББС в Лондоні, що: „Ми заключили мировий договір з Ізраїлем і ми будемо той договір респектувати".

Преса Ізраїля й інші засоби масової інформації обговорюють різні варіянти дальшого розвитку подій й ставлять рубом питання до ізраїльського уряду, яке в імені всіх зформулювала газета Гаарец: „Чи ми направду готові до збільшення конфлікту"?

Проблеми Намібії комплікуються

Вашінгтон. — „Розв'язка проблем в Намібії зумовлена виходом кубинців з Анголі", — заявив спеціяльний висланник президента Роналда Регена до 12-ох африканських країн і кандидат на керівника Африканської секції в Державному департаменті, Честер Крокер. Він також висловився, що всякі ухвали органів ОН не матимуть ніяких наслідків, поки народові Намібії не буде забезпечено свобідне і суверенне волевиявлення.

В Раді Безпеки Об'єднаних Націй відбулося обговорення, а відтак голосування над пропозицією деяких африканських держав разом з блоком Совєтського Союзу застосувати санкції проти Південноафриканської Республіки. Раніша ухвала органів ОН визнала єдиним репрезентантом народу Намібії південнозахідню африканську народню організацію СВАПО, яка веде партизанську боротьбу проти адміністрації в Намібії при підтримці Совєтського Союзу, Куби та деяких африканських країн. Південноафриканська Республіка того рішення ОН не визнає й підтримує теперішню адміністрацію Намібії, яка складається з представників чорного й білого населення й гуртується довкруги суспільнополітичної організації „Турнгалле". Південноафриканський уряд також заповів, що не допустить до інтервенції кубинського експедиційного корпусу в Намібії.

Проти резолюції зі санкціями стосовно Південноафриканської Республіки наложили вето Англія, Франція і ЗСА, постійні члени Ради Безпеки ОН. Тепер Совєтський Союз і африканські країни готують окреме скликання Генеральної Асамблеї ОН. В Генеральній Асамблеї немає вета п'яти постійних членів – ЗСА, Велика Британія, Франція, Китай і Совєтський Союз — але й рішення її не має зобов'язуючої ваги. Притримуться його хто вважає це корисним для себе.

У світі

В ЯПОНІЇ НАСЛІДКОМ занедбань керівництва атомової електрівні в Тсуруга проникли назовні радіоактивні елементи. Компанія приховала цей факт від державних установ, і наслідком того негайно не застосовано відповідних заходів, тому деякі особи з оточення підпали під вплив радіяції. Виявлений факт радіяції схвилював японське суспільство, яке категорично вимагає від держави протизаходів на такі випадки. Керівництво компанії і власники електрівні, а головно її президент вибачилися перед населенням й зобов'язалися на майбутнє не допускати до таких випадків. Одначе публічна опінія домагається відповідного законодавства і кар для тих, які на майбутнє допустяться таких зловживань.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Індії Нарасімга Рао заявив у своєму виступі на форумі індійського парляменту, що, на його думку, договір між ЗСА і Індією в справі постачання збагаченого урану Америкою до Індії та зв'язаного з тим зовов'язання Індії не розбудовувати атомової зброї — перестануть діяти. ЗСА постачали збагачений уран як пальне для ужитку в електрівні в Тарапур, яку побудували американські фірми. На підставі договору з 1963 року ЗСА зобов'язалися постачати щорічно 19 тонн збагаченого урану Індії, а Індія зобов'язалася згідно з міжнародним законом про непоширювання атомової зброї не використовувати доставленого з Америки урану, ані побудованих американцями споруд для побудови такої зброї.

В ЛОНДОНІ в славному „Олд Бейлі" у відомій залі ч. 1., де відбувалися найславніші судові процеси в Англії, почався процес проти Пітера Седкліффа, обвинуваченого в убивстві 13 жінок та в спробах вбити ще сімох інших. Світова преса порівнює його справу до таких славних в історії випадків як „синьобородий розтинач", який ножем убивав жінок, розтинаючи їм черева й до інших того рода випадків. Седкліфф признався до вбивства деяких жертв, одначе мотивував це „зменшеною відповідальністю" у часі вбивства.

СОВЄТИ НЕ ДОПУСТИЛИ ДО ТЕЛЕФОНІЧНОЇ РОЗМОВИ

Вашінгтон. — Конгресмен Леррі Кофлин, республіканець з Пенсильванії, повідомив пресу і українську громаду в вівторок, 28-го квітня, про його вперте намагання кількакратно телефонічно пов'язатися з місцем ув'язнення Миколи Руденка, щоб порозмовляти з цим українським політичним в'язнем і теж з тюремними чинниками про умови його утримання в тюрмі й на засланні. Ці розмови на превелике розчарування конгресмена, приятеля українців і оборонця людських і національних прав у світі, не вдалося, бо цьому перешкоджали совєтські власті в презирний спосіб, хоч колись такий телефонічний зв'язок в користь жидівських в'язнів у СССР й інших Кофлинові вдавався.

Репрезентант 13-го виборчого Дистрикту з стейту Пенсильванії Л. Кофлин вреште-решт подзвонив до совєтської амбасади у Вашінгтоні, щоб добитися дозволу на розмову з М. Руденком, де Кофлинові відповів якийсь урядовець амбасади, що не назвав свого прізвища, з глумом, що це, як казав „Волтер Кронкайт — так воно є" (As Walter Cronkite says, that's the way it is.).

Ці телефонічні намагання коштували конгресменові три і пів години часу, які він провів з своїми виборцями в Філядельфії та з представниками Комітету оборони національних і людських прав України, марно намагаючись встановити телефонічний зв'язок з Миколою Руденком та іншими інстаційнимм в СССР, що могли б про Руденка дати якісь дані. Не вдалося цьому законодавцеві пов'язатися і з дружиною Руденка Раїсою в Києві, телефон якої начебто був „врізаний".

Далі в пресовому повідомленні подано відомі справи про Миколу Руденка, хто він і за що карається, засуджений за інакодумство на 12 років тюрми й заслання.

Зустріч з Кофлином відбулася у Філядельфії у п'ятницю, 24-го квітня, і присутніми на ній були: Уляна Мазуркевич, голова названого комітету; Віра Андрейчик, Орися Гевка і Христя Сеник. До них приєдналися також три представники „Провидіння".

Не зважаючи на невдачу безпосередньої розмови з визначним українцем у Барашеві в'язничному таборі, а потім телефонування до міністерства внутрішніх справ у Москві, що теж не дало сполучення, як і на глумливу відповідь з амбасади СССР у Вашінгтоні, конгресмен Кофлин заохочував українських активістів з Комітету оборони національних і людських прав України далі змагатися за долю українців — в'язнів сумління в СССР.

Конгресмен також зауважив, що на його лист до властей СССР у справі М. Руденка, що його він вислав кілька тижнів тому (акцію започаткувала Миллісент Фенвик), він був дістав відповідь з звертанням „Дорогий Колего" і з порадою вдатися до совєтського амбасадора, що, як бачимо, так чи інакше не дало позитивних наслідків.

В Америці

ЛІДЕРИ ЛІБЕРАЛЬНОГО і консервативного крила в обидвох політичних партіях заявляють, що вісімдесяті роки будуть рішальними у тому, який політичний напрям переможе. Консервативні кажуть, що Америка переживає тепер декаду консерватизму і тому консервативні готові боротьба за вплив в майбутньому. МекҐоверн заперечив допомога Френкліновi Рузвелтові прийти до влади. Джан Долан, речник консервативних заявив, що тепер в З'єднаних Стейтах Америки проходять виразні зміни в напрямі до консерватизму. Натомість колишній сенатор з Північної Дакоти Джордж МекҐоверн, речник ліберального напрямку, заявив, що міркування консервативних не мають жадних підстав, хоч погодився, що між ними двома політичними напрямками розгорілася тепер виразна боротьба за вплив вмайбутньому. МекҐоверн заперечив одначе, що лібералі вдаються у цій боротьбі до екстремних засобів.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ для закордонних зв'язків затвердила трьох заступників державного секретаря, а саме: Меєра Рашіша для економічних справ, Честера Крокера для справ проблем Африки і Роберта Д. Горматса для економічних справ. Сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Кароліни, який опонував до усіх трьох номінацій, не був присутній під час голосування. Саме голосування — 16 за і ніхто проти — свідчить, що комісія не взяла взагалі під увагу аргументацій Голмса. Сенатор. Голмс у міжчасі заявив, що він не блокуватиме номінацій.

ЛІ ПЕТРИК БРАВН, комишинер безпеки в Атланті, Джорджія, заявив кореспондентам, що вимкований стан для малолітніх дітей в Атланті міг причинитися до того, що вбивник чи вбивники розпочали мордувати дорослих негритян. „Ми ствердили, що дійсно після визначеної години с менше дітей на вулицях, — заявив Бравн, — але це не розв'язало проблеми вбивств і не наблизило поліцію до арешту вбивника". Бравн хвалив поліцію, що вона, як ніколи досі, перевіряє 24 години на добу усі вулиці міста і усіх підозрілих осіб на вулицях, головно під час ночі. Інші офіційні речники Атланти звертають увагу, що також старша молодь повинна бути дуже обережна і не ходила вулицями міста одинцем.

КОНГРЕСМЕН РЕЙМОНД Ф. ЛЕДЕРЕР, демократ з Філядельфії, який не зважаючи на засуд у перекупстві і змові на так званому процесі „абскам", був переобраний до Палати Репрезентантів, вирішив зрезигнувати з цього становища, довідавшись, що керівники Палати Репрезентантів задумували ставити внесок про його виключення з Конгресу. Спочатку Ледерер не вірив в таку можливість, але коли конгресова Комісія етики поставила виразну пропозицію про його усунення з Палати Репрезентантів, він вирішив зрезигнувати. Конгресмен Ледерер був засуджений 9-го січня ц. р. за те, що взяв від підставленого агента Федерального Бюра Інвестигацій 50,000 долярів за „послуги". Службовець ФБІ був переобраний за шейка одної з арабських держав.

ДЕЯКІ ДЕМОКРАТИ в Палаті Репрезентантів, головно ті, які опонують до економічної програми президента Роналда Регена, голосно висловлюють своє невдоволення з приводу поведінки їхнього партійного проводу ї поступуванням спікера Палати Томаса П. О'Ніла. Провідні демократи думають, що розгубленість серед демократичних конгресменів панує тому, що їх немає кому унапрямлювати і давати виразні директиви. Прихильники О'Ніла думають, що демократи шукають „козла відпущенi", щоб скинути на когось вину за успіхи республіканців у підготові до прийняття економічної програми президента Роналда Регена.

Відтворили вигляд літописця Нестора

Київ, Україна — Нестор — основоположник української історіографії, чернець Києво-Печерської Лаври, великий учений і патріот Русі-України, автор „Сказання о Борисі і Глібі", „Житія Теодосія", а найважливіше першого українського літопису „Повісті временних літ". Жив він у роках 1055-1114. Багато дослідників і мистців відтворювали його зображення на підставі різних даних. Одначе щойно тепер удалося на базі точних помірів та студій залишків його кістяка, а зокрема чашки відтворити науково обґрунтоване його зображення.

Відтворений портрет Нестора

Тлінні остатки батька історії українського народу спочивають у його оригінальній гробниці в Ближніх Печерах Києво-Печерського монастиря. В останніх роках (1977-1980), використовуючи ремонтні роботи в тій частині Лаври, через що гробниця була пересунена, вчені мали змогу поробити всі потрібні поміри кістяка та інші студії і на тій підставі відтворити його постать та обличчя. Сучасні антропологія, археологія, анатомія та морфологія людини вдосконалили таке її відтворення до тої міри, що здібні вони дати досконало вірну постать і лице людини.

Графічний портрет літописця поданий з профіля, бо так можна найвірніше відтворити справжній вигляд особи на підставі даних, які були до диспозиції. Нестор був худорлявої, „жилавої" будови тіла, біля 165 сантиметрів високий, обличчя його мало виразно різблені риси і спокійний уклад. Чоло було високе, випукле, ніс пропорційно довгий, легко вигнутий по-середині.

Відтворення вірного зображення літописця Нестора викликало чимале заінтересування серед українських різьбарів і малярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Президент і його місія

Довгохвилинна овація, якою з'єднані палати Конґресу привітали навстоячки президента - і так само прощали — Роналда Реґена у вівторок, 28-го квітня ц. р., коли він вперше після атентату на нього 30-го березня ц. р. з'явився із промовою у користь його економічного пляну, не була тільки виявом куртуазії. Це не був теж вияв радости, що не вдався злочинний замір убити Голову З'єднаних Стейтів Америки. Правда, атентат на президента Роналда Реґена збільшив його популярність, особливо на тлі достойної поведінки Президента під час і після того замаху на його життя, його холоднокровности, зрівноваження, поведінки жвавої людини, яка не втрачає почуття гумору навіть в обличчі смерти. Все це, безумовно причинилося до того сердечного й водночас величнього настрою, який панував на залі з'єднаних палат Конґресу. Проте та маніфестаційна овація була теж високополітичним актом: вона була доказом, що однаково однопартійні з Президентом республіканські члени Конґресу, як і опозиційні демократи свідомі, що треба підтримати пропонований президентом Реґеном плян санації економіки Америки і плян оновлення американського суспільства, бо цього вимагає час і цього бажає собі нарід.

Недавно ми мали нагоду читати порівняння теперішньої ситуації в Америці з ситуацією на початку 30-их років, під час великої депресії, яка стала матеріяльною руїною буквально для мільйонів американців, які втратили всі свої ощадності, поміщені в збанкрутованих через ніч банках, — мільйони людей опинились без праці в наслідок масового замкнення варстатів праці. Настала атмосфера розгублення, що межувало з розпаччю і панікою. У тій ситуації новим президентом став Френклін Деляно Рузвелт, відомий із своєї успішної адміністрації, як посадник Ню Йорку. І запропоновані ним заходи для переборення депресії та привернення в Америці того добробуту, приповідкового ,,просперіті", були в тому часі для тодішнього американського політичного й господарського світу не менше революційними й контроверсійними, як теперішні пропозиції Роналда Реґена. Але тоді Конґрес був свідомий, що мусить підтримати пропозиції Рузвельта, бо це єдина надія на вихід з катастрофальної ситуації. І подібне діється і тепер.

Чи комусь подобається або не подобається консервативний республіканський президент, чи комусь подобається чи ні переставлювання державного бюджету на ,,гармати" а не на ,,масло", це не грає ролі. Всі свідомі, що далі не може продовжуватися стан щорічних астрономічних більйонів дефіцитів державного бюджету і що далі не може повага Америки котитися вниз у користь зросту совєтської аґресивної потуги. І тому вітали оваційно президента Роналда Реґена, як того, що його місією є видобути Америку з-над проваля економічної руїни та піднести престиж Америки у всьому світі, який впав в наслідок однорейкового детанту — зі шкодою для ЗСА і користю для СССР.

Сімнадцять-хвилинна промова президента Роналда Реґена перед з'єднаними палатами Конґресу не стосувалася виключно економічних справ. Це була емоційна промова, яка, вказуючи на сумний стан економіки (8 мільйонів безробітних) водночас була сповнена оптимізму щодо американського народу і його майбутньости. Президент заперечив, начебто американське суспільство було ,,хворе", бо — мовляв — хворе суспільство не видало б таких героїв, як два астронавти з космічного корабля, чи той геройський аґент Служби безпеки, який кинувся поміж нього й напасника, що стріляв до нього. Президент виявив теж прикметне йому почуття гумору, коли цитував листа від школяра, який просив, щоб він, Президент, не промовляв у піжамі.

Промову Президента раз-у-раз переривали оплески, — найбільше було їх тоді, коли Президент заявив, що корінь господарського лиха Америки у тому, що вона ,,має завеликий державний апарат і забагато витрачує грошей". Якщо виступ президента Реґена в минулий вівторок можна вважати за пропаґандивну спробу ,,продати" Конґресові економічний плян — то вірогідно — цю мету Президент осягнув. Він зручно виминав усякий натяк, наче б його проєкт економічної санації був проєктом Республіканської партії. Навпаки, він підкреслив потребу двопартійної політики також у цій справі, хвалив контрольовану демократами Палату репрезентантів за її власний проєкт, що пішов також по лінії драстичних ощадностей бюджету, дармащо спростовував деякі фальшиві твердження: наприклад, він спростовував, що зменшення податків не має зменшити впливи до федеральної каси, а має зменшити щораз більший зріст податків.

Президент Роналд Реґен говорив голосно, ясно, виразно, не виявляв сліду хвороби, раз-у-раз дякував за вияви симпатії до нього, і після трагічного дня атентату — пережив день свого тріюмфу.

Іван Кедрин

ПІСЛЯ ВЕЛИКОДНЯ ЗА ДВОМА КАЛЕНДАРЯМИ

Уже минули Великодні свята в Америці, що їх тут переводять за Юліянським і Григоріянським стилями. Цей двоподіл залишив у декого неприємний посмак, несумісний з найбільш радісним святом у році, яким є Воскресення Христове, що символізує перемогу добра над злом, перемогу світла над темрявою, перемогу правди над прехнею.

Поїхав чоловік з Ню Йорку до своєї родини у Філядельфії, запрошений туди на Великодні свята. Пішов там до церкви, де лунало величнє ,,Христос Воскрес". Удома гостили його посвяченою шинкою, ковбасою і іншими ,,сластями". Вернувся через день до Ню Йорку — на тиждень Великого посту. Як практикуючий християнин — постив, а у Велику П'ятницю не брав навіть молока до кави. Пішов до церкви поклонитися Плащаниці і почув ,,Христос Воскрес" щойно на Вечірній Утрені. І там, у Філядельфії, і тут у Ню Йорку почувався глупо — календарний двоподіл убив у ньому молитовного духа.

Прихильники кожного з цих календарів мають свої логічні і поважні арґументи.* ,,Новокалендарники", тримаючись календаря, що його ввів Папа Григорій XIII у 1582 році (відсіль він названий ,,григоріянським") звертають увагу, що святкувати за ,,старим" стилем, юліянським, що його ввів Юлій Цезар у 46 році перед народженням Христа, це значить тратити заробіток в американських варстатах праці, де обов'язують свята за новим стилем. Діти у школі не хочуть бути ,,іншими", як їхні товариші. Коли під Різдво Христове панує в Америці особливий святковий настрій із ,,Санта-клавсами" й колядками, що лунають з усіх вікон, треба включатися у той настрій і святкувати Різдво разом з цілим американським суспільством. Календар, мовляв, не грає ролі, — а святкування разом з цілим американським світом прибавляє, а не поменшує, святковий настрій...

Прихильники юліянського календаря, себто ,,старокалендарники", відповідають: в Україні споконвіку святкували свята за юліянським календарем, який прийшов до нас із Візантії. Відкидання того календаря у користь григоріянського заперечує традиції. Працівник у американській установі не збідніє, коли два дні не піде до праці і втратить одно-дводенний заробіток. Американські працедавці — чи у фабриках, чи установах — надзвичайно вирозумілі на релігійні святкування і не роблять ніякої проблеми із звільненням працівника. Так само вирозумілі директори й учителі шкіл. Якщо це мудрий учитель, то використає нагоду, щоби пояснити своїм учням існування в Америці різних віровизнань та існування у світі двох календарів. Жиди, визнавці мойсеєвого, чи мусулмани, визнавці магометанського віровизнання не відпекуються традиційного святкування у традиційні дні. А дітям треба пояснити, щоб вони не мали почуття меншевартости та щоб гордилися своїм національним родом і своїм віровизнанням.

По одному і другому боці є дещо раціі. Правду кажуть ті, які малу ролю прикладають до календаря та найбільшу вагу кладуть на молитовного духа, на релігійність. Остаточно, від Другого Ватиканського собору екуменізм наказує шукати спільности, а не розбіжности між усіма християнськими віровизнаннями, ба навіть і між християнами та не-християнами, які тільки визнають існування одного Бога. Отож, проблема складна і трудно знайти таку розв'язку, на яку всі погодились би не з формальних причин, а з глибокого переконання. Існують в Америці українські католицькі парафії, у яких більшість становлять вірні з третього і четвертого покоління українського роду. Вони не володіють цілком українською мовою, або володіють слабо, але ходять до церкви проте вимагають Богослужби англійською мовою. Відмовити їм і триматися принципу, що в українській католицькій церкві мусить лунати тільки українське Боже слово — це значить — у практиці — відштовхнути від української католицької церкви всіх тих людей, які, не розуміючи нічого з Богослужби, пішли б негайно до римо-католицької парафії. Отож, принцип-принципом, а реальне життя вимагає поступок. Дехто скаже, що це невибачливий опортунізм, але дехто виправдуватиме цей опортунізм арґументами життєвої конечности.

Автор цих рядків був і є переконаний, що введення григоріянського календаря у церквах, приналежних до Філядельфійської єпархії, — частинно також чікаґської — було помилкою. Найбільшим арґументом ,,проти" григоріянського календаря в Українській Католицькій Церкві є відірвання нас від спільности з нашими православними земляками, з вірними Української Православної Церкви в Америці. Чому ми маємо бути гіршими й більш опортуністичними, аніж жиди й мусулмани? Чому у нас не можна зберігати традиції, як це водиться у греків і всіх тих, які святкують за юліянським календарем?

Очевидно, що вірних зобов'язує дисципліна у відношенні до своєї церковної влади. Але фактом є, що багато українців, мешканців стейту Ню Джерзі, таки зберігають вірність юліянському календареві і доїздять до Ню Йорку, до новозбудованої там прегарної церкви св. Юра, де зобов'язує ,,старий" календар.

Якщо взяти на увагу, що такі найбільш культурно й економічно розвинені народи, як англійці, німці, американці мають різні віровизнання з різними календарями, то принцип ,,один нарід, одна Церква" на перший погляд гарний — насправді нереальний. Членів новітньої нації пов'язує не так релігійне віровизнання, як спільна мова, культура, любов спільної батьківщини, її минулого, її духових вартостей. А все ж, у нашому, українському особливому випадку, поділ вільного суспільства на святкування тих самих релігійних свят в різні дні — це поділ штучний і для вільної української громади на поселеннях — некорисний.

Але так є і хай цей календарний поділ не стане для нас дійсним поділом. Хай календар дійсно не грає ролі для українців, які повинні знати й відчувати, що вони становлять одно, — одну громаду, з'єднану вірою в одного Христа та жагучим бажанням однієї, спільної для нас ні від кого незалежної держави.

Панас Феденко

ОСТАННІ ІМПЕРІЯЛІСТИ...

,,Ви останні імперіялісти," — ці слова кинув Молотову на міждержавній конференції міністер закордонних справ Великобританії Ернест Бевін 1947 року. Бевін, соціяліст, не хотів миритися з московським ,,натиском на Захід", коли було видно, що Кремль прямував через комуністичну Юґославію дійти до берегів Адріятицького моря. Бевін показав на прикладі України фальшивість совєтської пропаґанди. Він поставив домагання Москві, щоб дозволила урядові Великобританії утворити дипломатичний зв'язок з урядом Совєтської України в Києві, котру Кремль реклямував як ,,суверенну, незалежну". Москва цю пропозицію Бевіна відкинула.

Похід імперіялістів

Історія знає імена народів і держав, що розширили свою владу на інші країни, переважно збройною силою. Римська імперія (Imperium Romanum) своїми леґіонами опанувала простори від Британії на заході до Месопотамії й Кавказу на сході. Були і в пізніших часах імперії, та війни за перевагу (геґемонія): була шведська імперія була французька імперія Наполеона, була імперіялістична Великобританія і були дві спроби Німеччини здобути перше місце між державами світу: 1914 і 1939 року.

Поки ці народи вели між собою війни, наслідниця Московського Царства — Російська імперія — розширила свої кордони на Заході й на Сході. Покійний шеф Державного департаменту у Вашінґтоні Дін Ечисон казав, що Москва творила свою імперію протягом 500 років, і що настав час цей імперіялістичний похід спинити...

Само собою, Російська імперія росла з немалими ,,перебоями" — перешкодами. 1618 року польське і запорізьке військо облягало Москву, кримські татари палили царську столицю, шведський король Карло XII збирався диктувати мир Петрові І в Кремлі, як пізніше імператор французів 1812 року. Також коаліція західніх держав — Франції, Англії, Сардинії, в союзі з Туреччиною, були немалою загрозою для імперії царя Миколи І 1854-1855 р. Технічно відстала ,,страна рабов, страна господ" (слова поета М. Лєрмонтова) царська Росія — все відчувала загрозу від західніх сусідів. Однак це не перешкодило російському урядові здобувати нові землі на сході — на Кавказі і в Туркестані та на границях з Китаєм.

Москва не має спокою

У XX віці, після поразки армії Гітлера, в Москві не зник страх перед новими інвазіями. Совєтські імперіялісти СССР відгородилися від Заходу вассальними державами — сателітами і все не мають спокою, бо не так просто командувати різнонаціональною армією. Москва не може забезпечити господарського добробуту ,,визволеним народам" і не здобула їхньої прихильности до ,,першої в світі держави робітників і селян". Кремль надіється тільки на власну силу. Це причина невпинного збросння уряду СССР, страх, що довелось би втратити імперіялістичні здобутки. Тому постійна пропаґанда про ,,аґресію" від імперіялістів, котрі, мовляв, готуються до нових походів проти ,,батьківщини всіх трудящих",

Минула доба, коли пропаґанда ,,світової революції" захоплювала народні маси на Сході й на Заході. Тепер навіть комуністи різних країн не стоять вірно за московською командою: наприклад, комуністичні партії Італії та Еспанії засудили аґресію Совєтського Союзу проти Афганістану і перестерігають Москву перед інтервенцією у Польщі.

Пропаґанда проти ,,аґресорів"

Своєю пропаґандою проти ,,аґресорів", та шаленим темпом збросння Москва створила психологічну атмосферу, котра шкодить самій совєтській імперії. В провідних колах і в суспільстві Вашінґтону поширений острах перед воєнною небезпекою, що загрожує від провідників московського Політбюра. Немає сумніву, що між тими політбюрократами є ,,соколи", готові рискнути навіть атомовою війною, щоб назавжди розв'язати проблему — ,,хто кого" (задушить). Але сім-

(Продовження на ст. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

,,Культобмін" Торонто — Ню Йорк

Нарікаємо на той наш Ню Йорк, що він, мовляв, сякий-такий, а все ж таки, можна без перебільшення сказати: ,,Що Метрополія — то не копиця сіна!".

Берімо, для прикладу, тільки один кінець тижня, 4-5 квітня ц. р., коли Метрополія чесно обслужила численними імпрезами власну, нюйоркську публіку, та й ще вислала дві культурні бриґади за кордон: пані Ліда Крушельницька возила свою ,,Чорну Пантеру" з ,,ведмедями" до Міста Братньої Любови, де мала, як кажуть, дуже гарний успіх на цьому підмінованому, XIII Конгресом, терені, і не тільки жива й ціла додому вернулася, та й ще здобула ентузіястичну рецензію Марти Тарнавської у ,,Свободі"!

Друга бриґада в складі, пані редактор Уляни Любович і пана редактора Івана Кедрина, їздила аж до Торонто відзначати ювілей Канадсько-Української Мистецької Фундації п. Шафранюка, получений з малярською виставкою ,,Трьох Козаків" з Детройту, і з концертом дівочого квартету ,,Верховина", під мистецьким керівництвом Оленки Глібович. Імпреза носила лисо-микитівську назву ,,Зустріч на перелазі", і наші ,,перелазники", кажуть, і там гідно себе запрезентували, не посоромили, так сказати б, землі Юрка Вашінгтона!

Тут можна б добавити, що наша бриґада поїхала в Канаду здекомплетована, бо до повного ,,ліґового складу бракувало їй достойного Й. Й Гірняка і внизу підписаного малого фейлетоніста...

— Ми з вами, Івасю вже не гастрольори, — ствердив сумний факт Йосип Йосипович. — Підтопталися та й крилонька обламали. Нам з вами хіба треба запроситись на курячу фарму, до отця крилошанина Богдана Смика, малих курят доглядати, та й на призьбі, проти сонечка, свої немощі вигрівати... Ну, що ж, нехай талановита молодь роз'їжджає, слави-ґрентів здобуває...

І не треба було довго чекати після того, як агентство М. Івасівки пустило в рух агітацію й пропаганду, що зачинається друга фаза культобміну, що торонтський театральний ансамбль ,,Заграва", в повному ,,ліговому" складі, під керівництвом режисера Юрія Бельського, завітає до нас, до Ню Йорку, та й ще сусідку нашу, Філядельфію по дорозі зачепить!

А привезуть нам, наші славні ,,загравці", оригінальну й актуальну п'єсу з скитальських буднів, ,,Євшан Зілля", пера покійного Василя Софронова Левицького. Як довідуємося, ця річ мала блискучі успіхи на канадському терені, і на театральному багатокультурному фестивалі в Онтаріо завоювала всі тамошні ,,Оскари": і за найкращого актора, і за найкращого режисера, і за ансамблеву групу, і за найметкішого режисера, і за найметкішого адміністратора, Влодзя Довганюка! Досі ще такого не бувало в історії екзильного театру! Просто нетерплячка чоловіка бере, щоб чимскорше діждатися тієї знаменної дати 10-го травня, щоб привітати, як належить канадських гостей, і так понюхати цього їх чарівного ,,Євшан Зілля", щоб аж в носі закрутилось, і на серці легше стало!

Ікер

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Вечір української сучасної музики

Не зважаючи на це, що скрипаль Євген Ґратович і піяніст Вірко Балей співпрацюють уже довший час, виступаючи разом із концертами української загальновідомої під назвою — модерної чи аванґардної, а властивіше сучасної музики в Ню Йорку цей дует дебютував щойно 25-го березня ц.р., у малій Карнеґі гол. Їхній виступ був не тільки пропаґандою української невідомої і сучасної музики, але рівночасно цінною піонерською працею у цій ділянці, бо досі цього у нас, ніхто не чинив.

Це неважливе, що не всі люблять і доцінюють у нас сучасну музику, проте вона існує у всіх культурних народів, то тим самим, мусить знайтися і в українському народі. Повсякчасно є і будуть композитори, які пишуть та творитимуть модерну музику і все знайдуться слухачі та звеличники їхньої творчости.

У цілому концерт пройшов з дуже гарним успіхом, хоча наша публіка — на жаль — і тут недописала. Однак та, що прийшла на концерт, була не тільки задоволена, але й захоплена.

За попередніми повідомленнями з преси відомо, що Є. Ґратович викладає музику в Чікаґо у ДеПол університеті, де він є головою струнного відділу, а В. Балей є дириґентом симфонічної оркестри в Лас Веґасі, працює над двома музичними книжками та компонує речі замовлені в нього американськими чинниками.

Програму вечора розпочато далеко не сучасною, бо архиклясичною композицією, ,,Сонатою" Б-дур, тв. 5, ч.1, Й. Н. Гуммеля, яка самозрозуміло, допомогала нашим мистцям розігра-

(Продовження на ст. 4)

Любов Коленська

МІЖ ДВОМА МАТЕРЯМИ

IV

Бо в мене з ним спільне життя, в якому ти ніколи не була. А також добре подумай про те, — і провела рукою по вітальні, — що твій дім навіть улаштований інакше. Колись я в ньому була, тому і знаю. Ти вже звикла до нього, ти вже звикла до зовсім іншого оточення, і з нами ти була б нещасливою... Ще й мови нашої не знаєш, а ми з Еріком між собою тільки по-німецьки говоримо. За якийсь час ми стали б тобі чужі...

Віра знову поглянула на вітальню і подумала, що хоча вона чистенько і чепурно влаштована, але й справді їй бракує тієї барвистости, що з-під своїх рук Марія вичаровує вишивками. Бракувало тут і гуцульської кераміки, і писанок, що їх вони вдвійку розмальовували з матір'ю, і картин отих, що коли глянеш на них, зразу витворюється якийсь зворушливо милий настрій...

— Віра, пробуючи обігнатись від думок, що вводили в її душу неспокій, швидко відвернула свій погляд від вітальні і глянула на обличчя Гільди — своєї матері, довкола якого, високо понад чолом, звивались два густі звої густої темної коси.

— Яке в тебе гарне волосся, мамо! Такої блискучої буйної коси я ніколи не бачила. Скажи, мій тато, напевно, тебе дуже любив?

— Ми були з ним щасливі, Ельзо. Ми один одного дуже добре розуміли, і в нас було спільне бажання мати велику, сильну родину. І хто-зна, якщо б він був жив, могло б бути інакше. Але тепер...— і її слова зупинились.

— Тоді, мамо, може таки спробуємо...

Але, почувши Вірині слова, Гільда схвильовано встала з фотелю і, рвучко кількакратно перейшовшись по вітальні, раптово пристанула перед Вірою і гостро кинула: — Ельзо, я прошу тебе, щоб ти про це більше не думала! І в мене є тепер єдине до тебе побажання, щоб ти зараз відійшла додому, де ти належиш, щоб ти повернулася до свого давнього життя!

— Але ж, мамо, я уже доросла і в мене є право вибору.

— Ти, Ельзо забуваєш одне, ти, мабуть, не думаєш над тим, що переживають у цій хвилині твої батьки.

— Мамо, не говори мені більше цього. Це мені болить... Я хочу тільки знати, чи ти мене любиш, чи можеш прийняти мене до себе?... І Вірині очі розкрились у два промінні світла і від них сіялась стежка до материного серця...

Гільда, вражена силою і незвичайним теплом Віриного погляду, враз від неї відвернулася, щоб не заламатись, щоб не піти назустріч. Але потім, знову до неї повернувшись, вона з усією твердістю сказала: — Саме тому, що люблю тебе, Ельзо, що бажаю тобі добра, інакше не можу. А також я хочу бачити тебе сильною. Тому слухай теп уважно, що я тобі скажу: я ж тебе, Ельзо, тільки народила, а твої батьки тебе виховували, за тобою гляділи, вкладали всю душу для твого щастя. І тепер ти повинна віддати їм належне! Бо тобі, Ельзо, тільки здається, що вони тобі чужі, далекі. Ти не лише їх любиш, але ти прив'язана до свого давнього оточення, а тут, у моєму домі ти не зможеш себе ніколи перещепити у наше життя! Це тільки приспорить тобі зайвої муки, зайвого болю... — Хвилину помовчавши, ще сказала: — Думаю, що тепер тобі повинно бути ясно, чого я від тебе очікую!

— Так, мамо. Але ти все ж таки ще всього не спроможна збагнути. Що я... мушу тут приходити, що я мушу бути з тобою, інакше тепер уже годі...

Знечев'я на стінному швайцарському годиннику відкрилися дверцята і звідтіля вистрибнула зозуля, прокувавши дванадцять разів своє ,,ку-ку".

Гільда видимо заворушилася і наче стурбовано сказала: — Вибач мені, Ельзо, але ти таки зараз мусиш відійти. У цій порі, звичайно, заходить на полуденок Ерік. Непотрібно мусіло б прийти до різних вияснень, а їм тут і так немає місця...

Віру заскочили несподівані материні слова і вона задумалася. А потім без слова встала і пішла одягатися.

Але на відхідному, вже прощаючись, з огірченням сказала: — Мені дивно, що ти наче лякаєшся, щоб мене тут не побачила твоя родина, до якої властиво я також належу. Я хотіла б познайомитися з нею, хоча б навіть з Еріком. Але... — і, махнувши рукою, навіть не оглянувшись, мабуть, щоб бува не розплакатись, швидко відійшла.

* * *

А вдома Віра писала у своєму щоденнику: ,,Як дивно, але я уже не можу зблизитись до моїх прибраних батьків. І їх мені безмежно жаль і сама стою наче на розстаї доріг...А слова — ,,мамо— і ,,тато", коли звертаюсь до них, не можу ніяк вимовити, застрягають у гортані...

У школу вже не ходжу. Зате я часто у бібліотеці і читаю все, що тільки мені попаде в руки. В перекладі на англійську мову читаю твори німецьких письменників, читаю про німецький нарід. Недавно купила німецький словник і вчуся своєї справжньої мови. Дивно мені тільки, що як я не намагаюся ввійти в психіку німецької людини, зглибити і вжитися ув історію німецького народу, перещепити в собі до нього сантимент, покищо мені не щастить...

Не раз відвідую мою справжню маму, але вона не тільки, що не хоче познайомити мене зі своєю родиною, але заєдно повторяє, щоб більше я до неї не приходила, мовляв, нам обоїм буде легше, коли перестанемо зустрічатись. Але я не думаю, що вона це говорить із переконання...

І ще одна дивовижа з моєю мамою. Коли, трохи підучившись, звертаюся, щоб заговорити до неї німецькою мовою, вона відмовляється нею говорити. Пояснює це тим, що ця мова ніколи мені близькою не буде. Але якщо хочу її вчитись, це не шкодить, ще одна мова, може, навіть пригодитись. Адже вона раз мені заявила, що говорить вдома тільки по-німецьки; бож це її рідна мова. Тоді чому вона не може бути близька і чому моя мама цього не хоче?

(Продовження буде)

НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ прибуває до Вашінґтону прем'єр Японії Сузукі Зенко. Прем'єр Сузукі вже перед прибуттям до Вашінґтону висунув деякі проблеми, які поставить у програму нарад у Вашінґтоні. На одному з перших місць стоїть питання консультації між західніми союзниками ще перед тим, як уряди зроблять певні потягнення, які мають загальні наслідки.

Увага! *Увага!*

ДЕТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА НАДІЇ СОМКО

багата в українську тематику княжої і козацької доби відбудеться від **1-го — 15-го ТРАВНЯ 1981 р.**
в ґалерії ЕКО 26795 Ryan Rd. і 11-та миля, Waren, Mich.
Тел.: (313) 755-3535

Ґалерія відкрита кожного дня крім середи від 11 — 4:30 по пол.

ПІД ПАТРОНАТОМ НАУКОВОГО Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА
та
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ, ВІДДІЛ НЮАРК І ОКОЛИЦЯ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

влаштовує

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР

для

Проф. Д-ра ОСИПА АНДРУШКОВА
З НАГОДИ 75-РІЧЧЯ УРОДИН
та
50-РІЧЧЯ НАУКОВОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

в СУБОТУ, 6-го ЧЕРВНЯ 1981 р. о год. 7-ій веч.
у власному приміщенні НАРОДНОГО ДОМУ

Зголошення проситься надсилати до дня 30-го травня 1981 р. на адресу:
Ukrainian Community Center
140 Prospect Ave,
Irvington, N.J. 07100

Тел.: (201) 375-0156 **Ціна квитка — $17.50**

104 ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

щиро запрошує Вас на

ЗАБАВУ

16-го ТРАВНЯ 1981 р.
в 9-ій год. веч.
в Українському Народному Домі
140 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

Грає оркестра
„ЧЕРВОНА КАЛИНА"

Вступ: 6.00

В 50-ліття жахливої трагедії українського народу

список ч. 5/81

По 200 долярів: Остап і Марія Ґац, Анатоль Куліш, д-р Олександер Сидоряк, Українська Кредитівка „Самопоміч" — Гартфорд, Конн.

По 125 долярів: Остап і Марія Шенкірик.

110 долярів: д-р Володимир Іванків.

По 100 долярів: Теодор і Мирослава Кузьо, д-р Роман Кульчицький, І. Панчук, інж. Олександер і Анна Пришляк, Мирослав і Люба Прокоп, Володимир і Лідія Роговські, УЛТПА — Відділ Нової Англії.

По 75 долярів: Тиміш Балабан, Богдан Маланяк, д-р Мирослав й Ірена Полотнянка, д-р Григорій Шалаута.

По 50 долярів: Євген і Олена Васинчук, Роза Воробель, Омелян Дерій, Ірина Дувало, Йосиф і Анна Жук, Яким Заяць, Іван Іващенко, хор „Кобзар" — Лос Анджелес, Каліф., Юрій і Анна Лопатинські, Ірина Любчак, Ігор і Леся Макух, Михайло і Ольга Середа, Ф. Слободянюк, Іван і Анна Табель, Володимир Ціханський, Микола Черевайко, мґр Осип Янкевич, Петро і Ольга Ясінські.

По 40 долярів: Стефан і Володимира Кушей.

По 30 долярів: Іван Гриців, Іван Дидин, Осип Лучка, Осип Ружицький, Олег Чайковський.

По 25 долярів: Микола Боярський, Степан Галайда, Надія Гафткович, Ігор і Тамара Гроні, Володимир Захарчук, Зенон і Віра Захарясевичі, Євген Івах, Іван Карашівський, Юрій і Катря Ковінко, Л. і С. Колтунюк, Семен й Іванна Кравець, Дарія Кузьма, Іван Манченко, Петро Марцінів, І. і Л. Мельник, А. і Б. Микитин, д-р А. Олесіюк, Л. і З. Осадца, Остап Самолюк, Іван Сірий, Володимир Сорочак, Б. і В. Стусь, УККА — Відділ Ютика, Н.Й., інж. В. Фриз, Ірина Чайковська, Іван Чубан, Олександер Швез, Галина Шембель, Микола Яремко, Іван і Леся Яриш.

По 20 долярів: Галина Артех, Вільям Білий, Анатоль й Ірина Бобрівник, Б. і О. Бойко, Володимир Боляк, Антоніна Винницька, Дам'ян і Ліда Ґеча, І. і І. Дутка, Петро Дутка, В. Кеске, д-р Р. Кульчицький, А. і Л. Куриленко, С. і Б. Наконечні, Богдан Обух, Т. Олесюк, мґр Ілля Онишкевич, Марія Пальчук, Петро і Стефанія Пришляк, Анна і Роман Сокольські, Теодор Стельмах, Андрій Стефанів, Олекса Тритяк, А. і І. Шалавута.

По 10 долярів: Павло Бзовицький, Олександер і Станислава Богданів, М. Боднар, Євген Борейко, Петро і Володимира Войтович, Світляна Волошко, Галина Ганкевич, Осип Герасимяк, І. Дебелюк, Леонід і Ляриса Зайців, Теодор Збороєський, Мирон Зелез, О. і О. Зозуля, Ярослав Калій, Софія Климкович, Михайло Козовик, Василь і Оля Корж, В. Корінь, Василь Кондратейко, Дмитро Литва, Євдокія і Володимир Лучкань, М. Новак, Семен і Анна Поліщук, Степан Поперечний, Теофіль Попович, Ірина Пришляк, Полк. Вірослав і Марія Снігуровичі, Олекса Стовба, Ярослав Ткачук, Михайло Хомішак, Іван і Марія Шкірка, Григорій Южин, Іван Якимів, Надія Якимів.

І 19 менших пожертв на суму — 93 долярів.

Продовження звідомлення про пожертви друкуватиметься в наступних списках. Щиро дякуємо.

Грошові датки ввічливо просимо слати на адресу:
Ukrainian Studies Fund., Harvard University,
1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138.

Останні імперіялісти...

(*Продовження зі стор. 2*)

десятлітні діди, на чолі з Брежнєвим, навряд чи почнуть війну навмання, за правилом — „або пан або пропав". Однак шумихою про небезпеку війни і свої зброєння московські політбюрократи примусили західні великодержави взятися до поліпшення своєї оборонної системи, для „всякого случаю". Бо московська авантюра в Афганістані може загрозити джерелам нафти в Персії та в арабських країнах, і тоді Кремль, без війни, диктував би свою волю індустріяльним країнам.

Так московська пропаґанда проти уявної аґресії від західніх імперіялістів обертається проти самих пропаґандистів. Щоб забезпечити свої інтереси перед новими авантюрами, подібними до афганістанської, стратеги західніх великодержав схочуть допомогти комуністичному Китаєві найновішою зброєю. Тоді страх московських „політбюрократів" перед ворожим оточенням зі Заходу і Сходу мав би фактичне оправдання.

Дивні шляхи історії

Дивними шляхами йде історія. Велика французька Революція 1979 року проголосила свободу, рівність і братерство народів, а завершилася деспотичним імперіялізмом Наполеона Бонапарта. „Революція трудящих" у республіці, де кожна куховарка може керувати державою (слова Леніна), принесла народним масам Росії та інших країн тиранію, яку пророчо описав Джек Лондон у повісті „Залізна П'ята" (Iron Heel). І виникає питання: чи буде московський імперіялізм останній в історії людства?

Конкурс гуморесок

Окружна Управа Союзу Українок Америки у Філядельфії розписала була Конкурс на гумореску з побажанням, щоб тематика була взята з життя СУА. У речинці, що закінчився 31-го березня цього року, наспіло десять творів. Їх відразу розіслано до членів жюрі, щоб вони могли прочитати ці твори і винести своє рішення.

Дня 4-го квітня жюрі у складі: Лідія Бурачинська, Міра Гармаш і Наталя Пазуняк—зійшлось на засідання. Переглядаючи праці, члени жюрі провели дискусію на тему, чи можна дати комусь першу нагороду. Більшістю голосів вирішено, що так. Призначили першу нагороду Веселці за її гумореску п.н. „Вакації". Друге питання виринуло, коли жюрі застановилося, чи можна признати нагороду за твір, написаний діялектом. Знову більшістю голосів вирішено справу прихильно і тоді признано другу нагороду учасниці ЯКА за її твір „Туристка". Врешті, відзначено гумореску ОйГа за твір „Невтральна партія".

Тоді приступлено до відкриття коверт із справжніми прізвищами учасників. Для цього запрошено Людмилу Чайковську, культурно-освітню референтку Окружної Ради, й інших пань, які були в сусідній кімнаті. По відкритті коверт виявилось, що першу нагороду отримала Ганна Черінь за свою гумореску „Вакації"; другу нагороду—Івана Язичинська за „Туристку", а відзначення—Точило (Микола Колянківський) за „Невтральну партію". Члени жюрі признали здібність творові Проласки „Минуле й сучасне", авторкою якого виявилась Стефанія Кохановська.

При добрій каві і тістечках ще довго гуторили, обговорюючи окремі твори. Так закінчився перший Конкурс Окружної Управи СУА у Філядельфії.

Л.Б.

ЩИРА ПОДЯКА

ПРАВОСЛАВНОМУ СЕСТРИЦТВУ СВ. ОЛЬГИ
при церкві св. Покрови у Філядельфії
ЗА ПРИЄМНУ НЕСПОДІВАНКУ
з нагоди Великодніх Свят, відвідавши нас мешканців „ВОЗНЕСІННЯ" з святочними подарками.

Татяна Горащенко
Татяна Цимбал
Калістрат Дерев'янко

Філядельфія, 27 квітня 1981

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
КОНВЕНЦІЙНИЙ КОМІТЕТ 19 КОНВЕНЦІЇ
ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

запрошують Організації, Громадянство і Молодь на

БЕНКЕТ з НАГОДИ 19-ої КОНВЕНЦІЇ

в НЕДІЛЮ, 24 ТРАВНЯ 1981 року,
о год. 6:30 вечора — КОКТЕЙЛ, 7:30 вечора — ВЕЧЕРЯ
в Bellevue Stratford Hotel, Broad + Walnut, Philadelphia, Pa.

Слово — новообрана голова СУА

П Р О Г Р А М А:

Промова — ред. „Нашого Життя"
Уляна Любович, роздача літературних нагород конкурсу СУА ім. Ковалевих, виступ вокального ансамблю „НАМИСТО" з Вашінґтону під музичним керівництвом Петра Круля. Відслонення таблиці нових меценатів Українського Музею.

Ведучі програмою: ВІРА ЛЕВИЦЬКА-КЛІШ І СТЕФА ЗИБЛІКЕВИЧ

ВСТУП: 30.00 дол., від особи. Зголошення приймають до 9-го травня:

OLIMPIA HAYDUCHOK — Tel.: 232-5514
803 N. Woodstock, Phila., Pa. 19130
LUDMYLA CHAJKOWSKY — Tel.: 673-5289
115 Thorndike Rd., Phila., Pa. 19115

„Гей юначе, не барися,
до Спортової Школи готовися!"

І-ша УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ШКОЛА „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
на ОСЕЛІ УБС „ВЕРХОВИНА" в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

вступаючи в 12-ий рік своєї корисної й плодовитої діяльности, повідомляє, що

ЦЬОГОРІЧНА СПОРТОВА ШКОЛА ПОЧИНАЄТЬСЯ

В НЕДІЛЮ, 19 ЛИПНЯ, а кінчається **в СУБОТУ, 15 СЕРПНЯ ц. р.**
(діятиме на протязі 4-ох тижнів для хлопців і дівчат у віці від: 6 до 16 років

1-ша Сесія— 19 до 25 липня, **2-га Сесія — 26 липня до 1-го серпня,**
3-та Сесія — 2-го до 8-го серпня, **4-та Сесія— 9-го до 15-го серпня.**

По інформації і аплікації:

UKRAINIAN SITCH SPORT SCHOOL
680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106

Тройська Округа...

(*Продовження зі стор. 1*)

ресу. Він запропонував резолюцію, яку підтримав В. Варшона і яку ухвалено при п'яти голосах проти і п'яти голосах стриманих. Текст резолюції такий: „Ми, члени УНСоюзу, присутні на річних загальних зборах Тройської Округи УНС, закликаємо Головний Уряд УНС дійти до порозуміння з теперішньою Екзекутивою УККА і повернутися до праці в системі УККА." Член Контрольної комісії О. Білинський заявив, що треба звернутися і до УККА, щоб дійшло до порозуміння.

Нововибраний голова Окружного Комітету Відділів УНС Михайло Савків перебрав провід зборів, подякував за вибір і запросив на прийняття, що його приготовили пані Шевчук і Савків.

Головний організатор В. Оріховський відповідав на багато запитів про сучасний стан УНС і УККА. Загальне бажання було, щоб привернути громадський мир на засадах здорового й розумного компромісу з обох сторін.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
бл. п. АННИ ДМИТЕРКО-РАТИЧ
і її мужа
бл. п. ВАСИЛЯ РАТИЧА

Проф. Української Гімназії в Рогатині учасників Визвольних Змагань в рядах УСС складаю 25 дол. на видання книжки про Голод в Україні.

Синам Любомирові, Олегові, Ростиславові і їх Родині складаємо найщиріші слова співчуття.

ОЛЬГА І ЯРОСЛАВ РОМАХИ

Бойовим Друзям з Торонто і околиць і достойним Землякам мого Покійного Мужа

доктора

МИХАЙЛА ДАНИЛЮКА

Отамана Блакитного

які, шануючи Його світлу пам'ять, своєю відданістю і жертвенністю створили можливість, що перед проєктуванням пам'ятника, покладення на Його свіжу могилу надгробної плити українською мовою, моя найсердечніша подяка.

Всіх далеких і близьких Друзів, Пацієнтів, Людей доброї волі, які сердечним співчуттям, гарним ділом, чи теплим словом обігріли наші душі в дні безмежної печалі, сердечно прошу прийняти нашу глибоку вдячність.

Найдорожчий мій Муж
"... накрив очі китайкою,
ще й славою козацькою;"
і Ваше свідчення про це, дорогі Друзі, залишиться навіки в серці моєму і Роксани.

РАЇСА ДАНИЛЮК

Мінneaполіс.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
- АВТОМ
  власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить
Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Мілена Рудницька
Невидимі Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

Д-р Лука Луців:

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Ціна — 8.00 дол.

Замовляти:

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07308

†

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 30 квітня 1981 р. упокоїлась в Бозі, наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п.

ЛЮБОМИРА ЛОДЗЮК

на 57 р. життя

ПАНАХИДИ — в п'ятницю, 1-го і суботу, 2-го травня, о год. 7:45 веч. в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в понеділок, 4-го травня 1981 р. з того ж пох. заведення, о год. 9:30 рано до церкви св. Юра, а опісля на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В безмежному смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
доньки — ОКСАНА
і ВІРА КРАСОВСЬКА з мужем ЙОСИФОМ та донькою ХРИСТЕЮ
син — ІГОР
сестри — МАРІЯ ЦЕНКО
СТЕФАНІЯ ГОРЕЧА
брати — ЯРОСЛАВ, ІВАН і ВОЛОДИМИР ЗАЗУЛЯК з дружиною ЗЕНОВІЄЮ
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ДАРІЇ БОЙЧУК

буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в церкві
НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПДМ
в ГЕМТРЕМКУ, Міч.
в П'ЯТНИЦЮ, 15-го травня 1981 р.
о год. 7:45 рано.

Про це повідомляють і до участи запрошують

РОДИНА
і
34-ий Курінь УПС-ок „Нові Обрії"

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 29-го квітня 1981 р. відійшов у Вічність

бл. п.

Мґр прав ЛЕВ ВЕРБИНЕЦЬ

б. суддя і старшина І-ої Дивізії УНА

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 1-го травня 1981 р. о год. 7:45 веч. в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу, 2-го травня, о год. 10-ій ранку з цього ж заведення до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку

РОДИНА

†

Ділимося сумною вісткою, що 23 квітня 1981 року відійшла у Вічність на 99-му році життя

бл. п.

СТЕПАНІДА ВОЛОДИМИРА ПРОКОПОВИЧ

з дому ТУРКЕВИЧ

Покійна, народжена в Добриничах у традиційній священичій родині, була вдовою по о. Миколі Прокоповичеві, парохові в Кореличах, та матір'ю вже покійних Ірини, Бориса, Олександра, Адріяни, о. Івана, о. Любомира, д-ра Володимира. Жила довгі роки у Львові, опісля на еміґрації в метрополітальному Детройті. Була взірцевою матір'ю і бабцею, доброю християнкою та патріоткою, працьовитою й активною до останніх днів, головою великої патріярхальної родини, якої центром була та про добро якої трудилася ціле своє життя.

ПОХОРОН — 29 квітня, о годині 8:15 вранці, з церкви Непорочного Зачаття ПДМ на цвинтар Святого Гробу Господнього.

Сумом оповита:

МАРІЯ ХРИСТИНА ПРОКОПОВИЧ — внучка
та ближча і дальша Родина
4610 Charing Cross Rd.
Bloomfield Hills, MI 48013

Замість квітів на могилу, родина просить складати датки на Патріярший Фонд — Т-во св. Софія.

У Чікаго відбудеться виставка Е., Ю. та Я. Козаків

Чікаго, Ілл. (О.Г.)—Місцевий 24-ий Відділ Українського Золотого Хреста (УЗХ) влаштовує виставку українських мистців Едварда (Ека), Юрія та Яреми Козаків, що відбуватиметься від п'ятниці, 8-го травня, до неділі, 10-го травня ц.р., у галерії УСТ „Леви", при 2353 Вест Чікаго вулиці. Відкриття виставки—у п'ятницю, 8-го травня ц.р., в год. 7:30 вечора, на якому Е.Козак виголосить слово.

Спільна виставка останніх малярських надбань Едварда, Юрія і Яреми Козаків—це буде справді рідкісна подія у мистецькому житті української чікаґської громади. Ця виставка відкриє нагоду налюбуватися красою та відсвіжить спогади про Україну, бож тематика Едварда Козака вся оперта на народних піснях, сценах із життя українського села та на мотивах, зачерпнутих з української історії. У теперішній час українцям тут, на поселенні, дуже потрібно таких мистців, котрі з таким великим вмінням, з таким теплом та любов'ю пригадували б нам своїми малярськими картинами Україну.

Сини, як Юрій, так і Ярема, це вже поважні мистці та й не перший раз виставляються їхні картини. Кожен іде своїм окремим мистецьким шляхом, кожен із них має свій власний підхід до мистецтва та власний стиль.

Юрій Козак — маляр ікон, опирається на візантиці; малярство Яреми слід зарахувати радше до стилізованих течій абстрактного мистецтва.

ОСОБИСТИЙ ПРЕДСТАВНИК Папи Римського Івана Павла II о. Джан Маґі відвідав у тюрмах Олстеру голодуючих ірляндських католицьких терористів, а між ними Роберта Сендса, який умирає у тюрмі наслідком довгої голодівки. Сендс, якого в часі його перебування в тюрмі, обрано до парляменту, вимагає статусу політичного в'язня, чого йому не хоче визнати англійський уряд, бо це — незгідне з обов'язуючими законами. Висланник Папи Римського при нагоді свого побуту в Олстері відвідав цілий ряд інших людей, а між ними мав розмови як з представниками влади, так і з речниками ірляндського католицького підпілля, яке веде терористичну боротьбу проти англійської влади. Висланник Папи Римського добився покращання відносин у тюрмах, де перебувають ірляндські терористи, одначе, його зустріч з Сендсом, мабуть, не принесе ніяких наслідків.

УРЯДИ ЗСА і Південної Кореї відновили переговори в справі спільної безпеки, які були перервані Урядом президента Джіммі Картера після державного перевороту в Сеул у грудні 1979 року, коли військовики перебрали владу. Секретар оборони ЗСА Каспар Вайнберґер і міністер оборони Південної Кореї Чу Юнг Бок відбули дводенні наради в Сан Франсіско, ЗСА. У висліді тих нарад процес поглиблювання співпраці між обидвома країнами буде приспішений.

Громадське віче в Міннеаполісі

З приводу подій на XIII Конґресі Українців Америки, який відбувся у жовтні місяці 1980 року в Філядельфії і який приніс українській громаді на терені Америки неспокій та глибокі розходження, Управа Відділу УККА в Міннеаполісі для вияснення цієї прикрої події постановила скликати громадське віче, яке й відбулося в суботу, 4-го квітня ц.р., в залі церкви св. Михайла.

Як уже відомо з повідомлень, на головного промовця цього віча запрошено голову Українського Братського Союзу і заступника голови Комітету для Правопорядку в УККА Івана Олексина.

Віче при численній співучасті представників українських організацій та зацікавлених громадян справами УККА відкрила голова Відділу мґр Люба Менжеґа і передала ведення віча голові Контрольної комісії Відділу А. Семенюкові, запросивши в склад президії ген. В. Филоновича і на секретаря інж. Валентину Єрмоленко, яка є також секретаркою Відділу.

А. Семенюк, розпочинаючи віче, привітав гостя, вияснив потребу скликання цього віча та запросив І. Олексина до слова.

І. Олексин в своїй цікавій доповіді торкнувся складних обставин в праці української громади на терені Америки, головно після прибуття української нової еміґрації по Другій світовій війні, коротко звернув увагу на сучасні події в Україні та на сучасну боротьбу українського народу за його людські і національні права. Після цього доповідач вказав на розбіжності і вияснив причини виходу багатьох центральних організацій з XIII Конґресу та в пов'язанні з тим причини зоснування Комітету Правопорядку в УККА.

Інформуючи про працю цього Комітету, доповідач заявив, що дотеперішні переговори з теперішнім проводом УККА, які мали на меті розв'язати кризу, що заіснувала після останнього Конґресу, були неуспішними, бо провідні особи в УККА не прийняли тих пропозицій Комітету, які могли б привернути правопорядок і співпрацю в цій установі, і тому він просив присутніх висловити їхні побажання до Комітету, який ставить собі завданням діяти згідно з бажаннями і рішеннями української демократичної громади в Америці.

Після доповіді були численні запитання, а згодом на порушену тему зголосилися до слова слідуючі учасники віча: Б. Гуцал, П. Шайда, Надія Каркоць, ген. В. Филонович, А. Кушнір, о. А. Кість, о. М. Куданович, д-р Є. Міцевич, д-р А. Лисий, М. Каркоць, В. Станиславів, інж. Валентина Єрмоленко, д-р Павлишин і інж. М. Денисюк.

Після закінчення промов А. Семенюк зробив підсумки обговорення кризи в УККА та запропонував Резолюційній комісії прочитати проєкт резолюцій, що й зробив В. Станиславів. Про читані і запропоновані резолюції були прийняті майже одноголосно (один стримався).

На закінчення цього справоздання, ще слід би звернути увагу й на те, що теперішній провід Централі УККА, довідавшись про заплановане віче в Міннеаполісі, домагався від управи Відділу „негайного" відкликання цього віча. У зв'язку з тим, що в листі, який підписав теперішній адміністративний директор УККА Ярослав Савка, дослівно написано таке: „На наш погляд, заплановане Вами віче може мати далекойдучі неґативні наслідки для української громади і сприятиме не ліквідації існуючих розходжень, а навпаки, їх дальшому загостренню і поглибленню. Маючи це на увазі, радимо Вам намічене громадське віче негайно відкликати".

РЕЗОЛЮЦІЇ

1. Присутні на вічі стверджують, що в сучасній поневоленій Україні відбувається нерівна і жорстока боротьба з московсько-большевицьким режимом за всесторонні людські і національні права українського народу та за фізичне і духове існування української нації. Живемо в часі, коли всі сили, вся увага і вся діяльність українців у вільному світі повинні б бути мобілізовані і спрямовані для ширення правди про Україну і на допомогу Україні в боротьбі за її визволення з московсько-большевицької волі. І саме ці завдання були положені на Український Конґресовий Комітет Америки як централю українських громадських та політичних організацій з метою об'єднання навколо неї всіх українських самостійницьких сил на основах рівноправности.

2. І тому присутні на вічі з великим стурбованням прийняли вістку про те, що на XIII Конґресі Централю УККА незаконно захопили Організації Українського Визвольного Фронту і, таким чином, УККА як репрезентативний і координаційний центр усіх українських американських організацій на терені Америки перестав існувати, перетворившись в монопартійний центр Організацій Визвольного Фронту.

3. Після захоплення УККА в партійне посідання Визвольний Фронт розпочав нечесну пропаґандивну акцію проти демократичних організацій, об'єднаних в Комітеті для Правопорядку в УККА, вживаючи неправди й очорнення окремих осіб і організацій. В цій шкідливій акції для української визвольної справи, яка ширить ненависть і роздор серед українців у вільному світі, не пощадили навіть первоієрархів українських церков, нападаючи свого часу на голову української Католицької Церкви Блаженнішого Патріярха Йосифа, а останньо також в пов'язанні з XIII Конґресом не менше брутально напали й на голову Української Православної Церкви в Америці, Блаженнішого Митрополита Мстислава.

4. Тому присутні на вічі рішуче засуджують шкідливу політику Визвольного Фронту і однопартійної Централі УККА не будуть підтримувати. Натомість закликають всіх українців морально і матеріяльно підтримати Комітет для Правопорядку в УККА.

5. Присутнім на вічі відомо, що Комітет для Правопорядку в УККА зробив цілий ряд заходів для наладнання відносин в цій установі. Одначе, незалежно від доброї волі й терпеливости представників Комітету, ніякого порозуміння не вдалося осягнути, бо всі пропозиції були відкинені. Тому присутні рекомендують Комітетові для Правопорядку покликати до життя нову централю українських організацій, яка поставить собі завдання організувати всіх українців на терені Америки з метою всестороннього розвитку українського життя та гідної репрезентації української справи перед зовнішнім світом.

Міннеаполіс, 4 квітня 1981 року

За Президію віча
А. Семенюк, голова
інж. **В. Єрмоленко,** секретар

Вечір української...

(*Продовження зі стор. 2*)

тись та ввійти в атмосферу мистецько-відтворчої акліматизації. А тому, що початкова гра завжди пов'язана з більшим чи меншим хвилюванням, то не можна дивуватись, що соната звучала дещо несміло чи принишкло; та, не зважаючи на це, що фортепіян заглушував дещо інколи скрипку, гра таки випала ефектовно. Вже зразу можна було запримітити в Ґратовича — повний з приємною вібрацією, пронизаний почуванням тон, а в Балея — широкий діяпазон технічних можливостей гри та інтерпретації, дійсно потужний, хоч дещо суховатий тон і ще в обох виконавців — бажаний справжній український темперамент.

А дальше почули ми те, за чим ми і прийшли: талановитого українського композитора з Києва, якого Москва забороняє прийняти до спілки композиторів України, дует на скрипку і фортепіян Володимира Ґуби, з 1975 року під влучною назвою: „Ґобелін". І зазвучали, якби бачені абстрактні розмалюнки на музичному килимі, виткані фразами двох інструментів, сучасною музичною, дисонантною мовою. Чи наприкінці стукання смичками по пульті було конче потрібне, то вже справа самого композитора; хоча, як відомо, модерна музика повсюди послуґується куди більш вишуканими і далеко більше скомплікованими екстраваґанціями ефекту. І тепер це зовсім не сенсаційна, а звичайна справа.

Либонь найбільш помітною музичною композицією вечора, з часів короткого музичного лібералізму в Совєтському Союзі, з тим же елементом дисонансу, був дует Бориса Лятошинського з 1926 року, „Соната", тв. 19. І наші мистці розігравшись і звільнившись із всяких перепон хвилювання, віддали його з величезним розмахом, справжньою вервою та палким темпераментом.

Дальший біг музики започаткував піяніст Балей „Сонатою" ч.2, з 1975 року, теж киïвлянина, учня Лятошинського, Валентина Сильвестрова. Твір звучав радше експериментально, але зовсім цікаво. Тут знову були ми свідками ефектів щипання басових струн фортепіяну пальцями лівої руки, що давало навіть приємне враження звуку забутої дримби. Цю сонату заграв Балей з вийнятковою увагою і делікатністю.

Так, як через свій стиль, не виходять так швидко на верх у Совєтському Союзі, ані Сильвестрів, а тим більше Губа, то молодший за них, дуже талановитий, закарпатець, Євген Станкович (учень Лятошинського і Скорика), є ніби, покищо в дорозі до більшої кар'єри в зв'язку з деякими своїми симфонічними творами з комуністичним посмаком. На всякий випадок, одна з аполітичних його композицій, триптих: „На верховині" з 1972 року, знаменито ілюструє не реалістичний стиль музики. З трьох зв'язаних коротких виразистих частин: „Колискова", „Весілля" і „Імпровізація", найбільше враження своєю танцювальною безшабашністю, робить „Весілля".

На закінчення концерту, для декого, як відпруження, були дві композиції для скрипки і фортепіяна „дві п'єси" Віктора Косенка, тв. 4, з 1919 р. „Мрії" і „Експромт". Ці дві прекрасні Косенкові мелодії, подані виконавцями з великою дбайливістю і наспівністю, творили дійно знамените замкнення цікавого і вельми успішного концерту. На настирливі оплески, почули ми ще як наддаток, безпретенсійне, але ефектовне Б. Безкоровайного: „Козаченьку, куди йдеш?"

Можна тільки побажати цим українським мистцям успіхів у їхніх дальших концертах для пропаґанди і поширення доброго імени української музики.

Теодор Терен-Юськів

НАУКОВА ШЕВЧЕНКОЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 2-го травня ц.р., о год. 4-ій по полудні тут в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню) відбудеться, заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук і Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, наукова Шевченкознавча конференція, присвячена 120-річчю смерти поета. В конференції братимуть участь представники усіх трьох наукових інституцій. Імпрезу відкриє проф. д-р Юрій Шевельов, президент УВАН, а формальне закриття зробить д-р Ярослав Падох, голова НТШ. Керівником програми буде проф. д-р Григорій Грабович з Гарвардського університету і голова комісії Шевченкознавства. Організатори повідомляють, що в імпрезі візьме також участь англійська поетеса-перекладач Віра Рич.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ В. ВАВРІВ, член УНС Відд. 304 в Боффало, Н. Й., помер 3 березня 1981 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р. в Боффало, Н. Й.; членом УНС став у 1935 р. Залишив у смутку дружину Мілдред та сестру Анну з чоловіком. Похорон відбувся 6 березня 1981 р. на національному цвинтарі Ріверсайд, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!
Мері І. Гнатик, секр.

МАРІЯ ГОЛУБОВИЧ, членка УНС Відд. 414 ім. президента Волошина в Ню Гейвен, померла 16 березня 1981 р. на 81-му р. життя. Нар. 1901 р. у Львові; членкою УНС стала в 1949 р. Залишила у смутку дочку Ларису з чоловіком і дітьми. Похорон відбувся 20-го квітня 1981 р. на цвинтарі св. Лаврента в Вест Гейвен.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Телюк, секр.

Україніка до Японії

На знімці в центрі — обоє Накаїв і частина українських гарвардців.

Кеймбридж, Масс.(ФКУ). — Докторант університету в Токіо Казуо Накай, який перебуває тепер у Гарвардському університеті на однорічних студіях історії України й української мови, з усією притаманною японцям пильністю висилає до свого університету пакети книжок — україніку різнородної тематики. Помагала йому в тому його дружина Аяко, яка була гостею в Гарварді майже три місяці, але з початком квітня мусіла повертатись додому, бо вона викладає німецьку мову в дівочому коледжі в Токіо.

Недавно Казуо і Аяко Накай відвідали теж Ню Йорк, де побували в українських книгарнях і закупили потрібні їм книжки.

П-во Накаї заприязнилися з українським гарвардським середовищем, зустрічаючись з викладачами та студентами в щоденній праці, як теж при товариських зустрічах. Вони були гістьми в кількох домах українців та з зацікавленням відвідали українські церкви в Бостоні, роблячи знайомства й нав'язуючи ширші контакти.

Із вдячности за виявлену до них приязнь п-во Накаї гостили у своєму мешканні в Соммервілі українських друзів традиційною церемонією частуванням чаєм.